

Öppet brev till folkhögskolutredningen

ENHÄLLIGT UTTALANDE FRÅN PROGRESSIV
FOLKHÖGSKOLAS ÅRSMÖTE PÅ FORSA DEN
17 AUGUSTI 1975 FÖR ATT BIDRA TILL DE-
BATT OCH BEREDSKAP INFÖR FOLKHÖGSKO-
LUTREDNINGENS BETÄNKANDE SOM VÄNTAS
KOMMA OMKRING FEBRUARI 1976.

På grund av de senaste årens stora förändringar och inför folkhögskoloutredningens kommande betänkande råder oro och osäkerhet ute på skolorna. Hur skall det i framtiden bli med långa och korta kurser? Att vi fick behålla omdömet – kommer det att medföra något nytt slags centralt fastställt prov? Hur kommer det att bli med varje enskild folkhögskolas självständighet i förhållande till mäktiga huvudmannaintressen? Hur skall den inre demokratin – de anställdas och elevernas inflytande – säkras på varje skola?

Visst är starka krafter engagerade i spelet om folkhögskolans framtid. Men vi som arbetar och studerar på skolorna kan också påverka utvecklingen. Det visar vår seger i striden kring omdömet. Förutsättningen är att vi formulerar oss klart och tydligt och så att det hörs. Detta är Progressiv Folkhögskolas mening:

NEJ

Vi måste säga nej till folkhögskolan som kurs-hotell!

Vi måste också säga nej till splittrade och utslitna lärare, nej till färdiga kurspaket, nej till åsidosatta vinterkurselever.

Vi säger också nej till NPI (nivåpejlingsinstrument) – nej till central styrning.

Folkhögskolans frihet att själv forma sin verksamhet blir ingen frihet om kurskommersialismen får styra utvecklingen. Folkhögskolan får inte förvandlas till ett paraply för vilken kursverksamhet som helst, som bedrivs bara för att den berättigar till statsbidrag.

Vi måste säga nej till maktkoncentration till huvudmannen och skendemokrati på skolan. Vi vill inte ha en 'profilering' genomförd uppifrån av huvudmannen, genom gallring bland anställda och elever på politiska eller religiösa grunder. Profilering av verksamheten måste vila på styrelse, anställda och elever på skolan.

Vi måste säga nej till sådana paragrafer i den nya stadgan som skulle göra det möjligt att förvandla folkhögskolan till ett kurshotell för centralstyrda funktionärs- och yrkeskurser.

I STÄLLET skall folkhögskolans verksamhet regleras av en stadga, demokratiskt fastställd av riksdagen. Stadgan måste utformas så att skolformen inte riskerar att förlora sin speciella prägel av folkets högskola. Stadgan måste slå fast att skolan i första hand bygger på vinterkurser. De gör det möjligt för människor att orientera sig grundligt om samhället och utvecklas till aktiva samhällsmedlemmar. De korta kurserna kan också fylla en

viktig uppgift om de byggs upp enligt de riktlinjer vi här föreslår, men de får *inte dominera* folkhögskolans verksamhet. Därför bör stadgan reglera omfattningen av kortkursverksamheten. Den bör också garantera att kortkurser, när de förekommer, till största delen handhas och drivs av skolans egna lärare. Fastslås inte detta i stadgan riskerar vi att grunden för folkhögskolans pedagogik går förlorad – att kommersiella och inte demokratiska krafter formar folkhögskolan.

Vi säger därför

JA

till en målsättning och stadga för folkhögskolan med följande inriktning:

Inom samhällets vuxenutbildningspolitik skall folkhögskolan först och främst utgöra en bildnings- och utbildningsväg för alla de människor som behöver förbättra sina kulturella, sociala och politiska handlingsmöjligheter.

Arbetet på skolan bör särskilt stimulera de studerande att skaffa sig sådana kunskaper och färdigheter, att de kan påverka arbetsliv och samhälle, försvara sina rättigheter, förbättra sina levnadsförhållanden och utveckla sina personliga anlag.

Studierna skall vara deltagarstyrda och problemformulerande så att de studerandes självständighet och kritiska omdöme stärks. Folkhögskolan får därför inte regleras av centralt fastställda kursplaner och prov. Studieformen skall utveckla de studerandes samarbetsförmåga, kamratskap och solidaritet såväl inom skolan och det egna samhället som med folken i andra länder. Med denna inriktning kan yrkesrelaterade studier ordnas.

Utifrån dessa förutsättningar utformas och profileras varje skolas verksamhet av en styrelse, som måste bestå av representanter för huvudman, anställda och studerande vid vinterkurser.

Detta är en arbetsuppgift som har förankring i vår skolforms historia och i lärares erfarenhet av fritt vuxenutbildningsarbete. Går vi in för denna målsättning kommer den pessimistiska statistiken om vinterkursernas bortdöende att komma på skam.

Folkhögskolor och folkhögskolekurser skall kunna startas med förankring i bygd och närsamhälle. Det måste vara möjligt för både livskraftiga, etablerade och unga, växande folkörelser att starta och driva folkhögskolor.

**FÖRSVARA FOLKHÖGSKOLANS EKONOMISKA OCH UTBILDNINGSPOLITISKA RÄTT I FÖRHÅLLANDE TILL ANDRA VUXENUTBILDARE!
FÖRSVARA FOLKHÖGSKOLANS FRIHET!
HÄV ETABLERINGSSTOPPET!**

Forsa den 17 augusti 1975
Progressiv folkhögskola